

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 123. Magnus peccator, corde sincero, voluntateque non languidâ,
sed forti quærens animæ suæ bonum, indilatam non quærit peccatorum
suorum absolutionem, nec Confessarium nimis indulgentem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

se spondent. Nimirum docuit Missionario-
rum experientia, in infidelium regnis Catechu-
menos ex baptisimi desiderio multa polliceri,
quae nisi ante baptismum implent, nunquam
postea mandant executioni. Haec tenus lauda-
ti Episcopi.

1253 Rationes vero ab ipsis allegatas pro non festi-
nanda baptismi collatione, pariter suadere non festi-
nandam absolutionem, respectivè ad peccatores
sæpè dictos, facillè videt, quisquis ad eas serio reflectit.
Quemadmodum enim baptismi dilatio instruendis & formandis Catechumenorum moribus necessaria est, nec omittenda ob humana vitæ incertitudinem; idem dicendum de absolutionis dilatione, respectivè ad consuetudinarios & recidivos nostros.

2º. quemadmodum Missionarii, qui, prætermittà salutari morà, Catechumenis instruendis, & formandis ipsorum moribus necessaria, baptismum ipsis citò conferunt, stabiliendâ in ipsis fidei, Christiano nomini, & animarum salutem quam maximè officere, Episcopi illi testantur; ita Confessarii, qui, prætermittà salutari absolutionis dilatione, formandâ & perficiendâ consuetudinarios recidivorumque conversioni necessaria, absolutionem ipsis citò conferunt, stabiliendâ ipsorum conversioni, Christiano nomini, animarumque salutem quam maximè obsunt.

3º. quemadmodum Catechumenis, tametsi instructis, baptismus, licet ardentè desideratus, conferendus non est, nisi prius ex fructibus bonæ conversationis noscantur pristinis renuntiasse criminibus, motisque Christianis induisse; sic à fortiori absolutio consuetudinariis ac recidivis, qui fidem de emendatione sæpius datam non servarunt, etiam ardentè desiderantibus conferenda non est, nisi prius ex fructibus bonæ conversationis sese emendare noscantur.

4º. quemadmodum Catechumenis (licet emendationem spondentibus) habenda non est fides, nec baptismus conferendus, nisi ante ejus susceptionem ea præstiterint Christiani hominis officia, quæ possunt & debent, eò quod baptismi desiderio multa polliceri soleant, quæ post baptismum susceptum non implent. Id multò magis locum habet in consuetudinariis & recidivis, qui fidem datam, post absolutionem, frequenter violarunt. Quorum proinde executio ante absolutionem jure exigitur.

5º. quemadmodum experientia docet, Christianos pejores non inveniri, quam qui ante probatam per opera eorum conversationem ad baptismum admitti sunt (quæ enim facilitate Christo nomen dederunt, eadem ut plurimum nuntium ei remittunt); sic pariter experientia docet, Christianos pejores non inveniri, quam consuetudinarios ac recidivos, qui ante probatam per opera eorum conversionem passim absolvuntur: quæ enim facilitate absolvuntur, eadem redeunt ad crimina sua, imò deteriores fiunt, criminibus illis addendo Sacramentorum profanationes & sacrilegia.

6º. quemadmodum Missionarii quam maximè cavere debent, ne popularem auram, & famæ celebritatem affectantes magis glorientur in baptizatorum à se hominum multitudine, quam in virtute, bonaque educatione: sic Confessarii quam maximè etiam cavere debent, ne popularem auram similiter affectantes, magis gloriantur in poenitentium suorum multitudine, quam in vera plenitudine eorum conversione. Ideoque non debent (maximè post violatam sæpè promissam) ipsis absolutionem ordinariè concedere, quam percentatâ propositi ipsorum efficaciam, ex fructibus bonæ conversationis compererint, ipsos idola pravæ cupiditatis foras eiecisse, eaque detestari, gen-

tilem vitam, seu criminofam procul ablegasse, proximas peccandi occasiones dimisisse, inimicitias omnes ex animo deposuisse, pravæ consuetudines per actus contrarios sic subjugasse, ut amplius ipsis non dominantur, &c. Neque enim Confessarii in istis fidem adhibere debent solis verbalibus promissis, vel etiam momentaneis lacrymis poenitentium, sicut nec Missionarii Catechumenorum.

Si ad ista attenderent Confessarii laxioris viæ, 1254 se tantò illustriores non arbitrantur, quantò ipsos in poenitentia tribunalibus positos major agrorum animarum turba circumcingit. Quia, uti sapienter observat Cardinalis Fredericus Borromæus ubi supra, laus non est Medici, circum se habere innumerabilem agrorum exercitum, quorum ne unum quidem sanare possit.

Atque utinam solum esset dedecus Confessariorum, non etiam crimen, in multitudine ejusmodi poenitentium! At reverà est cum dedecore crimen, dum indispositos contra Evangelii vigorem, & contra Dei leges absolvendo, ipsos non curant, sed occidunt, dumque cæcus cæco ducatum præstat, ambo in foveam perditionis cadunt. Istam namque ob causam Confessarios multos æternum perire Cardinalis Fredericus ibidem ostendit, etiam eos (inquit) qui austeram & religiosam alioqui vitam ducunt. Pereunt enim (inquit) tanquam communicantes peccatis alienis; & tanquam causa perditionis multarum animarum, quas requirit Dominus de manibus ipsorum. Ita etiam Emericus de Bonis, ubi supra, & Segnerus omnino videndus in Instructione Confessarii c. 5. ubi errorem & causam perditionis ipsorum pulcherrimè, licet non sine dolore, describit. Idem sentiunt Bellarminus conc. 8. in Domin. 4. Advent. & S. Franciscus Salesius in Constitut. Synodal. tit. 9. c. 5. cum dicit, quòd per falsas absolutiones PERIT, TUM PRESBYTERORUM, TUM POENITENTIUM MULTITUDO INFINITA.

CAPUT CXXIII.

Magnus peccator, corde sincero, voluntateque non languida, sed forti querens animæ suæ bonum, indolatam non querit peccatorum suorum absolutionem, nec Confessarium nimis indulgentem.

Ratio est tum quia voluntate forti & sincera 1257 querens salutem animæ suæ, pro ea securè obtinenda id facere & pati non refugit, quod sæculi homines pro securè obtinendo temporali aliquo bono, non languidè, sed fortiter concupito, faciunt & patiuntur, v. g. Alicui ut à Rege obtineant officium aliquod lucrosum, vel honorificum (cum nihil minus faciendum & patiendum sit pro securè obtinendo bonorum omnium maximo, & æterno, quam pro temporali, & respectivè ad illud minimo.) At quid non faciunt, & patiuntur ipsi, ut securè bonum istud obtineant? Quæ assiduitate non aditant Regi, ipsiusque se præsentant obtulibus, quot periculis sese non exponunt, quot repulsi non patiuntur, nec propterea à ferventer orando & sollicitando desistunt, nec ab impigre laborando? Et post hæc se benè remuneratos arbitrantur, si tandem officium illud obtineant? Cur ita? Quia non languidè, sed fortiter illud desiderant. Fac ergo peccator, ut securè obtineas bonum bonorum maximum, & evites malum malorum maximum, quod illi, ut securè obtineant bonum tam modicum, si vis ut tibi credatur, dicenti, te non languidè, sed fortiter illud desiderare. Nec à quaerendo & sollicitando desiste, si quando statim non obtineas, quod non

latis fortiter desideras, idque Confessarius colligat ex languida & nimis imperfecta dispositione tua.

Tum quia voluntate forti & sincerâ querens animæ suæ bonum, querit peccatorum remissionem veram & stabilem, per Sacerdotis absolutionem. Porro vera non est peccatorum remissio, nisi data sufficienter disposito, id est verè ex toto corde converso. Aliàs nihil ipsi absolutio prodest, imò obest plurimum. Quia dum verè se absolutum credit, cum non sit, sollicitus jam non est de postulanda à Deo, per ferventes preces, & alia pietatis opera, vera ac plena sui conversione. Quæ quamdiù deficit, tamdiù manet in peccatis suis: tamdiù proinde manet non absolutus. Quemadmodum verò inestimabile bonum est absolutio vera, per quam verè remittuntur peccata, peccatorque de mancipio diaboli efficitur filius Dei, transiitque de morte ad vitam; terribile econtrâ malum est, per absolutionem falsam, manere in peccatis suis, conceptaque falsâ securitate, credere quoddam spiritualiter vivis, cum mortuus sis, idèoque negligere curam & sollicitudinem recuperandi vitam.

1256 Nec tamen sufficit querere vitam, oportet & stabilem, eo saltem sensu, ut vita animæ recuperata faciliè & citò postea rursus non amittatur. Parum enim prodest, vitam recuperasse, si recuperata per relapsum faciliè & citò rursus amittatur. Imò plurimum nocet, eò quod inde status peccatoris longè deterior efficiatur. Dum enim diabolus extortam sibi prædam recuperat, assumit septem alios spiritus secum, nequiores se, & intrantes habitans ibi: *Et sunt novissima hominis istius peiora prioribus.* Matth. 12. 45.

1257 Nonnullis quidem peccatoribus utilis est statim absolvi, iis utique, qui seipsum ante Confessionem, per opera penitentiae, cum emendatione conjuncta, sat diù probaverunt, per actusque pravis operibus contrarios, in bono firmaverunt. Verùm aliis, quorum extra dubium plena non est conversio, procul dubio utilis & optabilis est tam citò non absolvi; ob periculum ne verè non absolvantur, ob veram vel plenam conversionis defectum. Ipsi verò utilis est dilatio absolutionis, quâ fit ut stimulentur ad Deum humilibus & frequentibus precibus; penitentiaeque operibus exorandum pro obtinendo veræ ac plenæ conversionis dono.

1258 Et idèò peccatores, sincero corde animæ suæ bonum & salutem quærentes, non fugiunt, nec horrent, imò omni diligentia querunt Confessarium, qui excutiat torporem, qui vituperet, qui increpet, qui mollis & adulator non sit, nec præceptis in absolvendo, qui norit, & varias suggerat artes ac vias omne deinceps peccatorum genus evitandi, vitamque corrigendi, qui animæ vulnera manu parente non tractet, sed convenienti penitentia castiget. Talis enim demùm muneris sui partes implet. Atqui Confessarium, muneris sui partes implentem, ad curandos animæ suæ morbos, non minori sollicitudine peccator querere debet, quam talem Medicum corporis sui quæret, si corpore infirmus esset; vel Advocatum talem, si majoris momenti litem sustineret. Neque verò, ubi de animæ salute agitur, cuiilibet Confessario se committere debet. Cum scriptum sit: *Ne subjicias te omni homini pro peccato.* Eccli. 4. 31. Et cæcus si cæco ducatum præstet, ambobus in foveam cadunt. Matth. 15. 14. Nec certè minus sibi periculum imminet à spirituali Medico, quam à Chirurgo, qui vulnus purgaret quidem, sed vel non alligaret, vel manu parente tractaret, dum foret secandum. Huic porò similes sunt Confessarii molles, qui præmaturè absolvent, prout sancti Patres tradunt. Et quoque si-

miles sunt Confessarii illi, qui auditâ peccatoris Confessione, picium instar muti, non movent, non consilia suggerunt, non opera pœnalia imponunt, cavendis imposterum peccatis idonea, non alia melioris vitæ præcepta tradunt. Non mirum proinde, quoddam (experientia tulle) qui à talibus Confessariis, studio quæsitus, à peccatis absolventur, vix à sacro tribunali domum redeunt, cum ad solita crimina, ad lucra utique injusta, obscenos amores, blasphemias, &c. revertuntur, non aliter, quam si de ejusmodi delictis sese nunquam accusassent. Tragicum hujusce rei exemplum ex P. Joanne Lorino apud Philippum Don. 1259 treman Pædag. Christ. c. 14. scct. 2. histor. 3. narrat P. Segnerus in suo Christiano instructo p. 3. discursu 17. "In urbe Italia" (inquit) "cujus nomen certis de causis taceatur, Nobilium quispian, cum rem suam inopum injuriis multum auxisset, à Parocho suo, noxarum venia non impertita, facessere justus est, propterea quod ad malè parta reddenda induci non posset..." Accessit diversorum è diversis sacris familiaribus tri-bunalia, nec tamen vel unum reperit, qui sine Sacramenti injuria censeret absolvendum..." Post longam tamen in quærendo diligentiam, magno suo malo in aliquem incidit eorum, qui, ut Propheta loquitur, *consuunt pulvis sub omni cubito*, & cervicalia sub omni capite peccatorum, ad dormiendum suaviter mortis suæ somnum. Hic igitur... cum omnes, quos prius adierat Nobilis, Confessarios damnasset, ut nimium rigidos, penitentem suum maximè volunatè absolvi, hominemque eâ facilitate ita sibi devinxit, ut non penitentem modò multo tempore, sed & amicum retineret, à quo crebra ad eum veniebant munera, nec raro lautam ad mensam convivæ adhibebatur. Ita semel à cœna, dum Confessarius ad suum Cœnobium, Nobilis cubitum se contulit; hic subito & violento symptomate oppressus suffocatusque vivere desit. Interim demones gemini, famulorum hujus heri habitum mentis, accurant ad Cœnobium, & Monachum, jam ad quietem capiendam compositum, magno tumultu evocant; festinant quàm occisum, herum jam animam agere. Nihil moratus Confessarius, lecto, doimo se proripit, & ad edes Nobilis festinus cum mentis illis ducibus accurrat. Scalas dum ascendere parat, stantem eorum in capite Nobilem, talari domesticâ veste indutum, intuetur. Delusum se ratus, quæcepit de molestia sibi tam importuno tempore illata. Sed respondit Nobilis: plus satis verum est, quoddam habeam pessimè, æternis enim cruciatibus addictus sum, ob sacrilegas tot annorum Confessiones. Ut tamen ea in re solus in culpa non fui, ita & pœnarum socium habeo. Tu enim, tu ipse, qui toties à noxis perperam me absolvisi, eadem mecum à divina justitia sententia fulminatus es. His dictis, posito famulorum schemate, prodeunt demones, & singuli singulos complexi, summo cum strepitu... videri deserunt, quin vel veltigium gemini illius cadaveris, ex oculis subduci, unquam deinceps, aut ullibi appareret... Est nunc qui volet (inquit Segnerus) & dormientem quærat Confessarium: eos autem ut difficiles & asperos traducat, qui quod oportet movent, corrigunt, & cæteras officii sui partes fortiter & suaviter implent. Nemo ex sententia tam faciliè prolata quidquam habebit emolumenti, præter unum dæmonem, qui duas se-cum auferet animas, rei nimirum perperam absoluti, & Judicis injustè absolventis." Hucusque P. Segnerus, qui paulò antè dixerat, alienas esse ab ore sermō dolentis & penitentis querelas,

de Confessario, à quo increpatus fuit, vel inabfolutus, tamquam nimis aspero & inhumano. Nec certe figuram animi ferid pœnitentis, magis est studio querere sibi Confessarios in absolvendo faciles, quam faciles in dandis pœnitentiis levibus pro commissis gravibus. Quos qui studio querunt, Confessariosque dantes pœnitentias peccatis proportionatas fugiunt; S. Bernardinus Senensis censet non plus habere contritionis, quam habeat diabolus.

CAPUT CXXIV.

Variis casibus absolutio differri potest, licet sufficienter existimetur contritus.

160 **E**X pœnitentis consensu differri posse, conveniunt omnes Theologi, velut in re certa. Sed & abique consensu ipsius, ex rationabili causa differri posse, communis est vera sententia affirmat, inquit Cardinalis de Lugo disp. 14. de Sacram. Pœnit. sect. 10. Nam licet (inquit) pœnitens, legitime dispositus, Confessione factâ, habeat jus ad sententiam; non tamen habet jus, ut statim profertur sententia: potest enim Judex arbitrari, quomodo & quando debeat utilis profertur sententia. Quando ergo merito times, pœnitentem, nunc absolutam, facile relapsurum statim in eadem crimina, nisi ipsâ difficultate & dilatione absolutio- nis territas, agnoscit melius gravitatem peccati, poterit differre absolutionem, ut pœnitens utiliter admotus non maneat in tanto periculo reincidentie, quantum animâ subiret.

161 Similiter ex communi doctrina Theologorum potest aliquando obligare pœnitentem ad implendam pœnitentiam ante absolutionem, per modum medicinæ, quando judicatur id esse necessarium vel utile pœnitenti, ex eo quod solet facile omittere postea pœnitentiam sibi impositam, vel ut Confessarius certus sit de pœnitentia impleta, vel ob alios fines.

Et ratio à priori est, quia Confessarius non solum est Judex, sed & Medicus. Unde sicut in pœnitentia imponenda exercet officium Judicis punientis; ita simul exercere debet officium Medici curantis; atque adeo procurare, quod impositio pœnitentia sit in utilitatem & medicinam pœnitentis, quo reddatur magis cautus & fortis contra tentationes... Ad utrumque enim habet jus Confessarius, nec à pœnitente prohiberi potest, ne in ipsa absolutione utrumque exerceat. Et experientia multorum pœnitentium ostendit quod hoc remedio brevi tempore solent curari, reddunturque magis cauti, denique hoc modo melius concipiunt necessitatem perseverantia in proposito non peccandi; in eoque proinde proposito firmanur, nec ita facile postea relabuntur. Hæc omnia Lugo supra, cum communi (ut ait) Theologorum sententia.

162 Merito proinde Illustrissimus D. Episcopus A-trebatensis propositionem hanc cenfurâ notavit: Non est licitum differre absolutionem pœnitenti ex eo prævisè quod reincidat in idem peccatum grave. Cum extra dubium sit merito differri ob circumstantias se tenentes ex parte relapsus, v. g. ob relapsus frequentiam, ob non adhibita contra relapsum congrua remedia, &c. Non est tamen absolutio univèrsim differenda lapsu in grave peccatum, primâ vice quâ peccatum illud confitetur. Si enim mox à peccato commissio se totum pœnitentiam dedidit, eaque inter confitendum signa daret, quibus fidem Confessarius prudenter negare non posset, non est cur teneretur absolutionem ipsi differre. Imò nec prudenter eam pœnitenti sufficienter disposito differret, quando ex dilatione magis timeret damnum spirituale pœnitentis, quam utilitatem speraret.

163 Addunt Doctores Lovanienses in declaratione Tom. III.

per Hennebellum, Delegatum suum, coram Apostolica Sede factâ die 18. Septembris 1700. (cui deinde 21. Februarii 1701. Lovanii coram Magnifico Rectore D. Claës per actam publicam subscripserunt, tum Rector ipse Magnificus, tum Huyghenius, De Charneux, Hennebellus, Renardi, Sullivanus, Verschuren, S. Theologi Doctores), primò non ob quævis peccata interna, ex objecto mortalia, ut superbiæ, avaritiæ, iræ, invidiæ, &c. opera preparatoria passim injungenda esse hominibus, qui cætera christiane vivunt.

Secundò similiter nec iidem passim ea injungenda, cti venerint ad peccata ex objecto mortalia externa, ut sunt rixæ, contentiones, &c.

1264 Addo & ego 1°. per recidivos hic eos intelligi, qui post confessionem in confessa crimina relabuntur, sive facile relabuntur, & frequenter, sive non facile, nec frequenter. In quo à consuetudinariis distinguuntur, utpote qui, propriè loquendo, soli sunt, qui ex frequentatis actibus vitiosis, eorum habitum, seu propensionem in eos magnam contraxerunt, ex qua fit quòd in eos facile & frequenter, etiam absque gravi tentatione labantur.

Addo 2°. cum Illustrissimo D. Gilberto de Choyseul, Episcopo Tornacensi, in sua brevi ac dilucida explicatione singularum partium Sacramenti Pœnit. cumque Steyartio in Conclus. Theologico-pract. Conclus. 34. & Hennebello in Systemate Sacram. Pœnit. §. 3. & 4. duas recidivorum classes esse distinguendas, alteram recidivorum ex malitia, alteram recidivorum ex fragilitate. Prioribus quidem, ad cavendam nimiam laxitatem, ordinariè differendam absolutionem, ob insufficientem, vel non satis exploratè sufficientem dispositionem: sed cum posterioribus, ad declinandam nimiam severitatem, benignius agendum. Ex quo constat, assercionem nostram inter extremas duas esse medianam.

Per recidivos ex malitia, eos intelligo, qui semper promittunt, & nunquam sese emendant, nec vim sibi notabilem inferunt contra relapsum, nec convenientia contra eum remedia sedulo practitant, nec cum tentatione (dum recurrit) multum luctantur, sed facile & citò succumbunt, nec solitas peccandi occasiones fugiunt, nec victorias notabiles adversus tentationem reportant. Ideoque post confessionem non diu sibi cavent à relapsu. Qui ejusmodi sunt, satis intelliguntur non habere veram, vel saltem plenam sese emendandi voluntatem; sed vel nullam, vel ad summum semiplenam, & (ut Augustinus loquitur) semisanciam. Differendi proinde sunt, dum veram & plenam habeant, suaviterque monendi, ut interim ferventes orationes, humiliaque & laboriosa pœnitentiæ opera faciant, ad plenam conversionem, plenamque sese emendandi voluntatem à Deo impetrandam.

Per recidivos ex fragilitate, intelligo eos, qui facile & citò non reincidunt, sed congruis aptisque remediis contra relapsum se armant, vim sibi notabilem contra eum sibi inferunt, occasiones devitant, Deum ferventer orant, contra tentationes multum luctantur, ilque sæpius fortiter resistunt, victoresque sæpius exiterunt, sed post multas victorias & resistentias, & luctam magnam, graviori tentationi semel succubuerunt. Cum talibus enim mitius agendum, quam cum iis qui facile & citò succubuerunt, ex epist. 53. Cypriani colligitur. Et ratio dicere videtur. Non videntur ergo mox absolutione privandi, sed juvandi, & ad conatus acriores animandi, modò Confessarius videat, eos non languidè, sed sedulo agere, atque ad totalem emendationem, non frigidè, sed feridè & sincerè anniti, statimque post lapsum, cum humilitate magna, & lachrymis, Dei clementiam implorasse.

D d d